

Speech Nieuwjaarsreceptie Open VLD 17 januari 2009

Verwelkoming vz VLD BHG, minister, parlementsleden, gemeenteraadsleden, ocmw raadsleden , verontschuldigen Sven Gatz, Somers...

2008 was een jaar ZONDER verkiezingen, ZONDER echte premier, ZONDER goed bestuur, ZONDER staats hervorming, ZONDER man voor Phaedra, ZONDER carrière voor Wendy. En na de Bond ZONDER naam kregen we in 2008 ook de Bank ZONDER geld. 2008 was dus een bijZONDER jaar.

2009 kan alleen maar beter gaan. 2009 wordt immers een jaar MET verkiezingen, wie weet MET een premier, MET goed bestuur mogen we hopen. Met andere woorden: Phaedra en Wendy hebben nog hoop. Met een beetje geluk kunnen we zelfs weer geld lenen bij de bank.

De bankcrisis werd door menig populist misbruikt om het kapitalisme dood te verklaren en het einde van het liberalisme aan te kondigen. Zelfs eminente professoren economie deden mee aan deze cafépraat om toch maar een paar minuutjes op tv te kunnen komen. Maar het is niet de vrije markt, noch het liberalisme dat de banken naar de rand van de afgrond hebben gebracht.

Integendeel, het zijn de **logge regelzieke overheden**, de oorlogszucht van de VS en de **banken zelf** en het **gebrek aan concurrentie** onder de banken, die het spaargeld van de mensen hebben verspeeld.

De zogenaamde veilige beleggingen zijn uiteindelijk minder interessant gebleken dan een avondje in het Brusselse casino. En dat onder het toezicht van de overheden. "Meer controle" riepen politici, opiniemakers en professoren in koor tijdens de bankcrisis. Nu, er bestaat in België een dienst van de overheid die controle op de banken uitoefent, namelijk de Commissie voor Bank en Financien. Wel, waar zaten ze? Al jaar en dag controleren ze de budgetten van de Belgische banken. Hadden ze oogkleppen op? Sloten ze hun ogen omdat ze er heilig van overtuigd waren dat de 'veilige' grootbanken niets kon overkomen. Om de spaarders te 'beschermen' houdt de Commissie de markt gesloten en maakt ze het voor nieuwe spelers bijna onmogelijk om op de markt te komen. De consument blijft dus aangewezen op KBC, Fortis, ING en Dexia. Deze banken hebben % van de markt. Zou u de broodprijs of kwaliteit betrouwen moesten er maar 4 bakkers zijn in België? Kunnen we hier spreken van een vrije markt indien 4 grote spelers de hele markt onder elkaar verdelen met steun van de overheid? Zijn onze rechten als consument voldoende beschermd indien 4 topmannen over al ons spaargeld kunnen beslissen? Goede prijzen en kwaliteit kan enkel geleverd worden indien er voldoende concurrentie is op de markt. Dit is dus mijn eerste nieuwjaarswens: meer concurrentie in de banksector.

Het geheugen is kort. Wat leidde tot de bankcrisis? Velen zien de oorzaak van de bankcrisis in de zogenaamde 'rommelhypotheken'. Maar laat ons dat even van naderbij bekijken. Een Amerikaans gezin koopt een huis en leent daarvoor geld bij de bank. Ze nemen dus een hypotheek bij de bank. De rente die ze elk jaar betalen aan de bank wijzigt voortdurend. De Federal Reserve, de Amerikaanse overheid dus, bepaalt en wijzigt net zoals de Europese Centrale Bank de rente. De overheid legt de rente vast en houdt daarbij rekening met de economische situatie van het land. Hoeveel dat Amerikaanse gezin terug moet betalen aan de bank hangt dus af van wat de Amerikaanse overheid beslist. Gedurende vele jaren daalde de rente en was er voor het Amerikaanse gezin geen vuiltje aan de lucht. Maar, aan de oorlog in Irak kwam maar geen einde. De Amerikaanse staatsschuld bleef maar stijgen door de astronomische bedragen die de staat neertelde voor de oorlogen in Irak en

Afghanistan. Daardoor zag de Federal Reserve zich meerdere keren genoodzaakt om de rente te verhogen. Het Amerikaanse gezin krijgt het moeilijk om haar hypotheek af te betalen. Na de zoveelste verhoging wordt het onmogelijk en verkoopt het gezin haar huis om kleiner te gaan wonen. Plots doen vele Amerikaanse gezinnen hetzelfde en de waarde van de huizen die op de markt komen dalen enorm. Het bedrag dat het gezin krijgt voor haar huis voldoet niet om de lening af te betalen en de bank blijft met het verlies zitten. Doordat ze verlies maken investeren ze minder in de economie. De sneeuwbal wordt een lawine en omdat de markt een wereldmarkt is en banken bij elkaar lenen, deelt de hele wereld in de brokken. Niet de vrije markt, maar de oorlog en de beslissing van de Amerikaanse en Europese overheden om de rente te verhogen zorgden voor de crisis die we nu kennen.

Een oorlog heeft niets met liberalisme te maken. Liberalen verzetten zich altijd tegen oorlog. Want wij vinden dat elk individu vrij moet leven en hoe vrij ben je als een hadvol mens? Beslist dat jij in oorlog moet leven? Herinner ook dat Guy Verhofstadt en de hele VLD met hem zich heeft verzet tegen de oorlog in Irak en Afghanistan. De CD&V had daar alleen maar kritiek op.

Maar, er zijn toch al meer oorlogen geweest en de overheid regelt al jaar en dag de rente en de Bankcommissie oefent al jaar en dag controle en er is al jaar en dag een gebrek aan concurrentie op de markt en toch was er nooit een crisis zo groot, behalve in de jaren '30. Wat heeft de banken dan het nekschot gegeven?

In combinatie met de oorlogskosten, het gebrek aan concurrentie, zorgde deze waardering naar marktwaarde voor het fatale nekschot. De topman van KBC heeft dat bevattelijk uitgelegd in Ter Zake. In 2004 stelde de Amerikaanse overheid nieuwe boekhoudregels op. Daardoor moesten aandelen niet langer gewaardeerd worden volgens de intrinsieke waarde van het bedrijf, maar volgens marktwaarde. Daar waar de waarde van aandelen vroeger afhing van de hoeveelheid kapitaal en onroerende goederen die in het bedrijf zaten, hangt die waarde nu af van de markt. Indien er dus iemand, een analist bijvoorbeeld zegt dat het aandeel waardeloos is en de markt gelooft dat en mensen verkopen hun aandelen, dan mag het bedrijf nog zo gezond zijn, de waarde van het aandeel wordt niets meer waard. De bedoeling van de Amerikaanse overheid was te zorgen voor meer schommelingen op de aandelenmarkt. Dat is ze wel gelukt! Opnieuw een vergissing van de overheid met desastreuze gevolgen.

De bankcrisis toont maar één ding: liberalisme is de oplossing niet het probleem. Laat u geen oorlogstaal aanpraten door rechts. Laat u geen bemoeizieke overheid aanpraten door links. Geloof in uzelf en in uw medemens en in onze capaciteiten om creatief te zijn. Om uitvindingen te doen en deze op de markt te brengen.

Laat ons de drempels die de overheid instelt voor de ondernemers, de kunstenaars en andere creatieve geesten wegnemen en een echte vrije markt maken. Een markt waar inzet beloont wordt en luiheid afgestraft. Een markt waar elke consument vrij kan kiezen. Een markt waar de overheid toeziet op de eerlijkheid van handelen en de kwaliteit, maar zich niet bemoeit met het uitzicht van uw étalage.

Ook in Brussel is het werk nog lang niet af. Met de VLD zitten we in een moeilijke regering maar toch heeft Minister Vanhengel de gewestbelasting gehalveerd, heeft Open VLD en Open VLD alleen de schoolgebouwen gerenoveerd die jarenlang door de CD&V en SPA zijn verwaarloosd. René en ik

hebben ervoor gezorgd dat het niet de staat is maar u zelf die kiest op welke manier uw uitvaartplechtigheid wil houden. Momenteel werken we ook aan een voorstel om in elke gemeente een ruimte te voorzien voor neutrale plechtigheden. We overtuigden de bevoegde minister van het belang van de kennis van het Nederlands bij winkelbedienden en bedachten een echt metroplan voor Brussel. Zonder Minister Vanhengel stond het Atomium verder te roesten.

Waar de CD&V nog moet bevallen van haar eerste idee. Waar de SPA zich bezig houdt met lichtjes op de gebouwen, geschilderde fietsjes op de grond, een nieuwe vlag voor Brussel, een nieuw kleurtje voor de bus en taxi, een nieuwe naam voor de boutiques van de MIVB, de betere facelift zeg maar wil Open VLD Brussel een echte verjongingskuur geven.

Wij pleiten voor een moderne stad die ondernemers en kunstenaars alle vrijheid geeft om hun creaties aan de man te brengen,

waar daklozen niet langer in de kou doodvriezen ondanks de 500 000 miljoen € die socialisten uitgeven aan daklozenwerkingen,

waar men zich hoeft te verstoppen voor de onveiligheid op straat,

waar het geen taboe is om mensen die de straat bevuilen op hun gedrag aan te spreken,

waar moderne schoolgebouwen en gemotiveerde leraars hun kennis delen met onze kinderen,

waar kinderopvang het mogelijk maakt dat ouders met twee kunnen gaan werken als ze dat willen, waar ruimte is voor groene energiebronnen zoals kleine windmolentjes zodat we minder afhankelijk worden van het Midden-Oosten,

waar veilige verhoogde fietspaden worden aangelegd ipv een paar lekken verf,

waar metro's worden aangelegd en het gebruik van de wagen geen taboe is,

waar geen positieve noch negatieve discriminatie heerst maar alle mensen gelijke kansen krijgen.

Om dit plan te verwezenlijken en te zorgen voor een vrije en leefbare stad hebben we u nodig. In 2009 zal beslist worden of we ons werk kunnen verderzetten. Wij vragen daarvoor uw hulp. Om onze plannen verder te zetten moeten we allen samen iedereen die we kennen overtuigen. Door affiches te hangen aan het raam, door brieven of emails te sturen naar uw vrienden en kennissen, door kaartjes en brieven in bussen te steken... Misschien hebt u zelfs een origineel idee om uw kennissen te overtuigen. U kan er dus mee voor zorgen dat de liberale stem in het Brussels Parlement, in het Vlaams Parlement en in het Europees Parlement weerklinkt. Beste vrienden, die liberale stem is nodig in een veranderende wereld.

U mag op ons rekenen, u mag er zeker van zijn, onze stem zal klinken.

Ik dank u.

